

УДК 347.965.42

Супрун Г. Б. – здобувач Науково-дослідного інституту публічного права, м. Київ

Проблема визначення обмежень у сфері медіації

На основі аналізу наукових поглядів учених і норм чинного законодавства України проаналізовано обмеження у сфері медіації. Наголошено, що низка обмежень у правовідносинах з приводу медіації пов'язані з правовим статусом їх центрального суб'єкта – медіатора. Ідеться, передусім, про обмеження, пов'язані з набуттям такого статусу. Зазначено, що сторони знаходять шлях вирішення спору самостійно, а медіатор лише організовує процес переговорів, знімає емоційне напруження, фокусує увагу сторін на інтересах, долає психологічний бар'єр, який перешкоджає прийняттю спільного рішення, сприяє налагодженню діалогу та встановленню партнерських відносин між сторонами. Сформульовано висновок, згідно з яким встановлення чітких обмежень у сфері медіації, подальше їх законодавче закріплення сприятимуть більш ефективному захисту прав, свобод та інтересів суб'єктів цих правовідносин. Такими обмеженнями запропоновано вважати сукупність умов, які шляхом їх нормативного закріплення визначають взаємозв'язок дозволів і заборон, що застосовуються до правового статусу суб'єктів медіації задля охорони й захисту їхніх прав, свобод та інтересів, недопущення їх протиправного порушення. Виокремлено основні обмеження у сфері медіації, зокрема щодо: категорії правових конфліктів, відносно яких може бути застосована медіація (неможливість укладання угоди про примирення); часових меж проведення медіації; набуття особою правового статусу медіатора (правосуб'єктність медіатора); функціонування інституту професійної таємниці медіатора.

Ключові слова: обмеження; сфера праці; медіація; законодавство; захист; права; свободи; інтереси; суб'єкт правовідносин.

Постановка проблеми. Долучаючись до правовідносин у сфері медіації, особа як суб'єкт зазначених відносин залежно від її правового статусу (медіатор, сторона медіації) набуває відповідних прав та обов'язків. Необхідність реалізації таких прав та обов'язків пов'язана з динамічним характером процесу медіації, його спрямованістю на остаточне подолання правового конфлікту. Однак свобода щодо їх реалізації не може бути абсолютною, оскільки законодавець має встановити певні межі, які унеможливлюватимуть здійснення медіації в незаконний спосіб або зловживання набутими правами. Загальновідомим є вислів, згідно з яким права одного суб'єкта закінчуються там, де починаються права іншого [1, с. 23]. Тобто свобода полягає в можливості робити все, що не завдає шкоди свободі інших людей, а отже, не може бути абсолютною [2, с. 805]. У такому разі йдеться про встановлення законодавством певних обмежень, що діють у межах відповідних правовідносин, визначаючи їх особливості. Виняток не становлять і відносини з

приводу процесу медіації та надання послуг у цій сфері. Встановлення й подальший аналіз цих обмежень сприятиме всебічній характеристиці цього правового інституту, дасть змогу сформулювати пропозиції щодо його законодавчого закріплення та повноцінного процесу запровадження в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі питання щодо запровадження інституту медіації в Україні у своїх наукових дослідженнях розглядали такі науковці, як Н. В. Боженко, І. О. Бут, В. В. Галунько, І. В. Гиренко, О. Ю. Дрозд, О. М. Єшук, О. В. Зайчук, О. С. Захарова, В. С. Ковальський, О. Л. Копиленко, С. О. Короєд, В. І. Курило, Л. В. Лейба, І. І. Митрофанов, О. С. Савич, О. М. Спектор, Р. Б. Хорольський, С. О. Юлдашев. Однак більшість проблемних питань у численних працях висвітлено лише поверхово. Крім того, єдиного комплексного дослідження, присвяченого обмеженням у сфері медіації, донині не було проведено.

Метою статті є здійснення аналізу обмежень у сфері медіації.

Виклад основного матеріалу. Обмеження в будь-яких правовідносинах встановлюють з метою: охорони й захисту прав, свобод та інтересів їхніх суб'єктів; зменшення виявів (а за можливості – недопущення) фактів протиправної поведінки; обстоювання інтересів осіб, які є учасниками таких суспільних відносин. Такої мети може бути досягнуто шляхом: обмеження прав або розширення обов'язків суб'єктів правових відносин; недопущення вступу в правовідносини певної категорії осіб; визначення умов, за яких вияви поведінки суб'єктів слід вважати протиправними. Зазначені аспекти повною мірою можна застосувати також щодо процесу медіації та надання послуг у цій сфері. З огляду на зазначене, обмеженнями у сфері медіації слід вважати сукупність умов, які шляхом їх нормативного закріплення визначають взаємозв'язок дозволів і заборон, що застосовуються до правого статусу суб'єктів медіації задля охорони й захисту їхніх прав, свобод та інтересів, недопущення їх протиправного порушення. Такі обмеження можуть мати різноманітний характер, однак завжди будуть пов'язані з правовим статусом суб'єктів правовідносин у сфері медіації.

Передусім ідеться про обмеження, пов'язані з набуттям статусу суб'єкта, що може стосуватися як усіх суб'єктів цих відносин, так й окремо взятого. У першому випадку виникнення відносин з медіації є неможливим. Зокрема, ґрунтуючись на ідеї первинності суб'єкта права, можна стверджувати, що не суб'єкт права є елементом правових відносин, а навпаки, правові відносини, зв'язки належать суб'єктові права. Як цілком слушно зауважують науковці, суб'єкт – це та вісь, навколо якої

формуються правові зв'язки, відносини [3, с. 64]. Тобто йдеться про встановлення обмежень, пов'язаних із категорією конфліктів, щодо яких не може бути застосовано медіацію. Слід зауважити, що під час визначення сутності обмежень у сфері медіації ми свідомо використали конструкцію «шляхом їх нормативного закріплення», оскільки в сучасних умовах не можна констатувати належне нормативне закріплення як процедур медіації, так і цього правового інституту загалом. Саме тому аналіз зазначених обмежень варто здійснювати шляхом дослідження законопроектної роботи.

Аналіз проектів Закону України «Про медіацію» дає змогу стверджувати, що в них здебільшого не встановлено обмеження щодо категорії правових конфліктів, у яких може бути застосовано процедури медіації. Звісно, існують і винятки. Наприклад, у законопроекті № 7481 вказано, що медіацію не може бути використано відносно публічно-правових спорів. Зазвичай такі спори вирішують у порядку адміністративного судочинства. Так, відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 4 КАС України, публічно-правовий спір – це спір, у якому принаймні одна зі сторін здійснює публічно-владні управлінські функції, у тому числі на виконання делегованих повноважень, і спір виник у зв'язку з виконанням або невиконанням такою стороною зазначених функцій; або хоча б одна сторона надає адміністративні послуги на підставі законодавства, яке уповноважує або зобов'язує надавати такі послуги виключно суб'єкта владних повноважень, і спір виник у зв'язку з наданням або ненаданням такою стороною зазначених послуг; або хоча б одна сторона є суб'єктом виборчого процесу або процесу референдуму і спір виник у зв'язку з порушенням її прав у такому процесі з боку суб'єкта владних повноважень або іншої особи. Причому окрема норма зазначеного акта процесуального законодавства визначає основні положення досудового врегулювання спорів. Зокрема, відповідно до ст. 17 КАС України, сторони вживають заходів для досудового врегулювання спору за домовленістю між собою або в разі, коли такі заходи є обов'язковими згідно із законом. Особи, які порушили права та законні інтереси інших осіб, зобов'язані поновити їх, не чекаючи пред'явлення позову [4]. Таким чином, цілком закономірним є висновок щодо можливості врегулювання публічно-правових спорів за допомогою медіації.

Аналізуючи встановлення обмежень щодо категорій спорів, відносно яких може бути застосовано процес медіації, слід зазначити, що в окремих законопроектах зафіксовано не безпосередньо заборони, а дозволи. Ідеться про вичерпний перелік спорів, у яких може бути проведено медіацію. Так,

наприклад, відповідно до ст. 2 законопроекту № 10301, медіацію можна застосовувати в конфліктах (спорах), що виникають з цивільних, сімейних, господарських, адміністративних правовідносинах і в кримінальних справах [1]. У такому разі поза увагою залишається можливість застосування процедур медіації відносно конфліктів, що виникають у сфері трудових відносин. Причому в ч. 2 ст. 10 цього законопроекту вказано, що спеціалізація медіатора, серед іншого, може передбачати вирішення трудових конфліктів і спорів [1]. Такі положення свідчать про суттєві недоліки законодавчої ініціативи.

На нашу думку, не слід встановлювати категоричних обмежень щодо категорії правових конфліктів, відносно яких може бути застосовано медіацію. Слушним слід визнати формулювання, наведене в ч. 1 ст. 3 проекту Закону України «Про медіацію» № 3665, відповідно до якої медіація може застосовуватися в будь-яких конфліктах (спорах), у тому числі цивільних, сімейних, трудових, господарських, адміністративних, а також в кримінальних провадженнях і справах щодо адміністративних правопорушень. Однак уже в ч. 2 зазначеної правової норми вказано, що дія закону поширюється на медіацію як у конфліктах (спорах) між резидентами України, так і в конфліктах (спорах) за участю нерезидентів, якщо сторони медіації погодились, що процедура медіації відбудеться на території України [5]. Вважаємо, що таке формулювання є зайвим, оскільки воно фактично дублює принцип диспозитивності процесу медіації та надання послуг у сфері медіації, зокрема такого його вияву, як добровільність.

Крім того, увагу слід акцентувати на тому, що в ч. 4 ст. 3 зазначеного законопроекту міститься застереження: якщо сторона медіації вчинила тяжкий або особливо тяжкий злочин, медіація може бути проведена виключно щодо обсягу та способу компенсації завданої цим злочином шкоди [5]. Встановлення таких обмежень є доречним, оскільки стосується вчинення особою суспільно небезпечного діяння – злочину, рішення за яким приймають у межах кримінальних проваджень. Відносно цієї сфери суспільних відносин справді може бути встановлено обмеження щодо проведення медіації. Ідеться про кримінальні процесуальні відносини. Як зауважує авторський колектив навчального посібника «Адміністративний процес України», з огляду на низку особливостей правовідносин, які врегульовані кримінальним процесуальним законодавством, такі відносини слід розглядати виключно в порядку кримінального судочинства [6, с. 233–234]. Розглядаючи обмеження у сфері медіації в контексті кримінально

караних діянь, варто зазначити, що такі обмеження повинні бути встановлені відносно кримінальних проваджень, у яких не може бути застосовано угоду про примирення.

У фахових юридичних джерелах зазначено, що угода про примирення – це угода між потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, у якій узгоджуються умови відповідальності підозрюваного або обвинуваченого за умови вчинення ним дій, спрямованих на відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням. Особливістю угоди про примирення є те, що її укладення залежить не лише від вирішення питань щодо порядку й умов відновлення майнової сфери потерпілого, а й від задоволення його моральних потреб (набуття відчуття безпеки, розкаяння підозрюваного (обвинуваченого, підсудного), зникнення міжособистісного конфлікту тощо) [7, с. 330]. Згідно зі ст. 469 КПК України, угода про примирення може бути укладена за ініціативою потерпілого, підозрюваного або обвинуваченого. Домовленості стосовно угоди про примирення можуть проводитися самостійно потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, захисником і представником або за допомогою іншої особи, погодженої сторонами кримінального провадження (крім слідчого, прокурора або судді). Угода про примирення між потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена в провадженні щодо кримінальних проступків, злочинів невеликої чи середньої тяжкості та в кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення. Укладення угоди про примирення в кримінальному провадженні щодо уповноваженої особи юридичної особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, у зв'язку з яким здійснюється провадження щодо юридичної особи, не допускається [8]. Отже, до правових конфліктів, за якими не може бути застосовано медіацію, належать ті, у яких законодавством не допускається укладання угоди про примирення.

Ще одним позитивним аспектом, який запропоновано в зазначеному законопроекті, слід вважати відсутність обмежень щодо часу проведення медіації. Так, відповідно до ч. 3 ст. 3 законопроекту № 3665, медіація може бути проведена в разі виникнення конфлікту (спору) як до звернення до суду (третейського суду), так і під час або після судового чи третейського провадження, у тому числі під час виконавчого провадження [5]. Проте вважаємо, що ця норма потребує уточнення в частині визначення остаточної часової меж здійснення медіації. У такому разі вдалим видається формулювання, використане в ст. 3 проекту Закону України «Про медіацію» № 8137, відповідно до якої сторони в конфлікті (спорі)

мають право погодитися вирішити його шляхом медіації як у разі, коли конфлікт не передається на розгляд компетентного органу, так і в разі, коли компетентним органом розпочато розгляд відповідного спору, але в будь-якому випадку до моменту виконання в повному обсязі остаточного рішення в справі, винесеного компетентним органом. Отже, єдиним обмеженням щодо часу проведення процесу медіації слід вважати неможливість його здійснення після остаточного виконання рішення по суті спору. Таке обмеження, на нашу думку, не допустить зловживання правом на звернення до компетентного органу.

Низка обмежень у правовідносинах з приводу медіації пов'язані з правовим статусом їх центрального суб'єкта – медіатора. Ідеться про обмеження, пов'язані з набуттям такого статусу. Так, аналіз проектів Закону України «Про медіацію» свідчить, що в них запропоновано вимоги до особи, яка може бути медіатором. У них фактично зафіксовано правосуб'єктність особи, яку слід розглядати як одного зі складових правового статусу медіатора.

Обмеженням, пов'язаним із набуттям особою правового статусу медіатора, слід вважати функціонування правового інституту професійної таємниці. Так, авторський колектив шеститомної юридичної енциклопедії зауважує, професійна таємниця – узагальнена назва відомостей (переважно з обмеженим доступом), якими володіє особа в зв'язку з виконанням нею професійної діяльності й розголошення яких заборонено. В Україні такими є відомості, що становлять адвокатську, банківську, лікарську, комерційну, нотаріальну, службову таємницю, таємницю листування, телефонних розмов, поштових відправлень та інших повідомлень [9, с. 180]. Учені-правознавці наголошують на критеріях, за якими інформація може бути віднесена до професійної таємниці. Так, по-перше, така інформація довірена або стала відомою особі виключно через виконання нею своїх професійних обов'язків. По-друге, особа, якій довірено інформацію, не перебуває на державній або муніципальній службі. По-третє, заборону на поширення довіреної або такої, що стала відомою, інформації, яка може зашкодити правам або законним інтересам довірителя, встановлено законом. По-четверте, інформація не належить до відомостей, що становлять державну або комерційну таємницю [10, с. 538]. Вважаємо, що й у сфері правовідносин з приводу медіації існують обмеження, пов'язані із професійною таємницею.

Зокрема, наведені обмеження встановлено в законопроектах № 10301-1 (ст. 12), 2425а (ст. 12), 2425а-1 (ст. 12), 2480 (ст. 8), 2480-1 (ст. 12), 3665-1 (ст. 12).

У законопроектах обмеження, пов'язані із професійною таємницею, розглянуто як окремий аспект принципу конфіденційності. Причому суб'єкт законодавчої ініціативи порізнному сформулював сутність цього аспекту в положеннях відповідного законопроекту. Так, наприклад, у законопроекті № 10301-1 (ч. 4 ст. 12) вказано, що медіатор не може бути допитаний як свідок у справі, у якій він брав участь як медіатор [11]. У такому разі йдеться лише про допит у межах провадження, у якому медіатор брав участь, що не виключає можливості його допиту в межах інших проваджень стосовно інформації, яка стала відома йому у зв'язку зі здійсненням ним професійної діяльності. Тому більш вдалим вважаємо інше визначення цього принципу. Наприклад, у ч. 4 ст. 12 законопроекту № 3665-1 визначено, що медіатор не може бути допитаний як свідок щодо обставин, які стали йому відомі у зв'язку з виконанням обов'язків медіатора за винятком випадків, коли це вимагається для забезпечення захисту прав дітей або запобігання шкоди фізичному або психічному здоров'ю особи, або коли розкриття змісту угоди за результатами медіації є необхідним для примусового виконання цієї угоди.

Наведений зміст професійної таємниці в діяльності медіатора буде відповідати й нормативно закріпленим положенням щодо професійної таємниці, що містяться в процесуальному законодавстві, де окремою нормою встановлено перелік осіб, які не можуть бути допитані як свідки стосовно інформації, яка стала відома їм унаслідок професійної діяльності. Так, аналіз положень процесуального законодавства (п. 2 ч. 1 ст. 66 КАС України, п. 2 ч. 1 ст. 70 ЦПК України, п. 2 ч. 1 ст. 67 ГПК України) свідчить, що не можуть бути допитані як свідки особи, які за законом зобов'язані зберігати в таємниці відомості, що були довірені їм у зв'язку з наданням професійної правничої допомоги або послуг посередництва (медіації) під час проведення позасудового врегулювання спору, – про такі відомості [12]. Причому зазначимо, що в ч. 2 ст. 65 КПК України також наведено перелік осіб, які не можуть бути допитані в якості свідка, проте в ньому згадки про медіатора відсутні [7]. Такий стан справ, на нашу думку, потребує виправлення шляхом внесення відповідних законодавчих змін до вищенаведеної правової норми КПК України.

У межах визначення сутності принципу конфіденційності процесу медіації та надання послуг у цій сфері зазначену заборону щодо допиту медіатора як свідка в законопроекті № 3665 не встановлено. Ця заборона міститься в ст. 15

законопроекту (свідчення медіатора в судовому або третейському розгляді), яку зафіксовано в розділі II «Процес медіації». Це слід визнати недоопрацюванням суб'єкта законодавчої ініціативи. Причому в прикінцевих і перехідних положеннях законопроекту йдеться про необхідність внесення змін до ч. 2 ст. 65 КПК України в частині доповнення її новим пунктом такого змісту: «Медіатори – щодо обставин, які стали їм відомі у зв'язку з виконанням обов'язків медіатора за винятком випадків, встановлених чинним законодавством» [5]. Тобто в законопроекті чітко визначено вказаний недолік, що міститься в положеннях КПК України й стосується обмежень, пов'язаних з професійною таємницею медіатора. Вважаємо, що під час вирішення питання щодо остаточного прийняття наведеного проекту Закону України «Про медіацію» обов'язково слід ураховувати зазначені обмеження, пов'язані з професійною таємницею медіатора. Причому положення процесуального законодавства щодо неможливості допиту медіатора повинні мати аналогічний зміст.

Висновки. Таким чином, встановлення чітких обмежень у сфері медіації, їх подальше належне законодавче закріплення повинно сприяти більш ефективному захисту прав, свобод та інтересів суб'єктів цих правовідносин. Такими обмеженнями пропонуємо вважати сукупність умов, які шляхом їх нормативного закріплення визначають взаємозв'язок дозволів і заборон, що застосовуються до правого статусу суб'єктів медіації задля охорони та захисту їх прав, свобод та інтересів, недопущення їх протиправного порушення. Доцільно виокремити основні обмеження у сфері медіації, зокрема щодо: категорії правових конфліктів, відносно яких може бути застосована медіація (неможливість укладання угоди про примирення); часових меж проведення медіації; набуття особою правового статусу медіатора (правосуб'єктність медіатора); функціонування інституту професійної таємниці медіатора.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про медіацію [Електронний ресурс] : проект Закону України від 5 квіт. 2012 р. № 10301. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=43034&pf35401=219180>. – Назва з екрана.
2. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. Ю. С. Шемшученка. – Київ : Юрид. думка, 2007. – 992 с.
3. Архипов С. И. Субъект права (Теоретическое исследование) : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / С. И. Архипов. – Екатеринбург, 2005. – 522 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України [Електронний ресурс] : Закон України від 6 лип. 2005 р. № 2747-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>. – Назва з екрана.

5. Про медіацію [Електронний ресурс] : проект Закону України від 17 груд. 2015 р. № 3665. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=57463&pf35401=369535>. – Назва з екрана.
6. Комзюк А. Т. Адміністративний процес України : навч. посіб. / А. Т. Комзюк, В. М. Бевзенко, Р. С. Мельник. – Київ : Прецедент, 2007. – 531 с.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України : наук.-практ. комент. / за заг. ред. В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. – Київ : Юстініан, 2012. – 1328 с.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. – Назва з екрана.
9. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко та ін. – Київ : Укр. енциклопедія, 1998. – Т. 5 : П – С. – Київ : Юрид. думка, 2003. – 736 с.
10. Бачило И. Л. Информационное право : учебник / И. Л. Бачило, В. Н. Лопатин, М. А. Федотов. – 2-е изд., с изм. и доп. – СПб. : Юрид. центр Пресс, 2005. – 725 с.
11. Про медіацію [Електронний ресурс] : проект Закону України від 19 квіт. 2012 р. № 10301-1. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=43208&pf35401=220746>. – Назва з екрана.
12. Господарський процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 6 лист. 1991 р. № 1798-XII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>. – Назва з екрана.

REFERENCES

1. Proekt Zakonu Ukrainy "Pro mediatsiiu": vid 12 kvit. 2012 r. No 10301 [Draft Law "On Mediation of Ukraine" from April 12, 2012, No 10301]. (n.d.). w1.c1.rada.gov.ua. Retrieved from <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=43034&pf35401=219180> [in Ukrainian].
2. Shemshuchenko, Yu.S. (Eds.) (2007). *Velykyi entsyklopedychnyi yurydychnyi slovnyk [Great encyclopedic legal dictionary]*. Kyiv: Yuryd. dumka [in Ukrainian].
3. Arhipov, S.I. (2005). Subekt prava (Teoreticheskoe issledovanie) [Subject of law (theoretical study)]. *Doctor's thesis*. Ekaterinburg [in Russian].
4. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukraini: vid 16 lyp. 2005 r. No. 2747-IV [Code of Administrative Justice of Ukraine from July 16, 2005, No. 2747-IV]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> [in Ukrainian].
5. Proekt Zakonu Ukrainy "Pro mediatsiiu": vid 19 hrud. 2015 r. No 3665 [Draft Law "On Mediation of Ukraine" from December 19, 2015, No 3665]. (n.d.). w1.c1.rada.gov.ua. Retrieved from <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=57463&pf35401=369535> [in Ukrainian].
6. Komziuk, A.T., Bevzenko, V.M., & Melnyk, R.S. (2007). *Administratyvnyi protses Ukraini [The administrative process of Ukraine]*. Kyiv: Precedent [in Ukrainian].
7. Honcharenko, V.H., Nor, V.T., & Shumylo, M.Ye. (Eds.). (2012). *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedural Code of Ukraine]*. Kyiv: Yustinian [in Ukrainian].
8. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: vid 13 kvit. 2012 r. No. 4651-VI [Criminal Procedural Code of Ukraine from April 13, 2012, No. 4651-VI]. (n.d.). zakon0.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> [in Ukrainian].
9. Shemshuchenko, Yu.S. (et al.). (2003). *Yurydychna entsyklopediia [Legal Encyclopedia]*. (Vols. 5). Kyiv: Ukr. entsyklopediia [in Ukrainian].

10. Bachilo, I.L., Lopatin, V.N., & Fedotov, M.A. (2005). *Informacionnoe pravo [Information law]*. SPb.: Yurid. tsentr Press [in Russian].

11. Proekt Zakonu Ukrainy "Pro mediatsiiu": vid 19 kvit. 2012 r. No. 10301-1 [Draft Law "On Mediation of Ukraine" from April 19, 2012, No. 10301-1]. (n.d.). *w1.c1.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=43208&pf35401=220746> [in Ukrainian].

12. Hospodarskyi protsesualnyi kodeks Ukraini: vid 6 lystop. 1991 r. No. 1798-XII [Commercial Procedural Code of Ukraine from November 6, 1991, No. 1798-XII]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 14.09.2018

Suprun H. – Researcher of the Institute of Public Law, Kyiv, Ukraine

The Problem of Determining Mediation Restrictions

The purpose of the article is to identify and address mediation constraints. On the basis of the analysis of scientific views of scientists and norms of the current legislation of Ukraine, restrictions on mediation are defined and considered. It is stressed that a number of limitations in legal relations concerning mediation is related to the legal status of their central subject – the mediator. First of all, we are talking about the limitations associated with gaining this status. It is substantiated that such restrictions may be of a diverse nature, but will always be related to the legal status of legal entities in the field of mediation. It is noted that the parties themselves find the way to resolve the dispute, and the mediator only organizes the process of negotiations, removes emotional stress, refocusing the attention of the parties from the point of view of interests, removes the psychological structures and other barriers that prevent the adoption of joint decision by the parties, facilitates dialogue and partnerships relations between the parties. It is concluded that the establishment of clear restrictions in the field of mediation, their further proper legislative consolidation should contribute to more effective protection of the rights, freedoms and interests of data subjects of legal relations. Under such restrictions, we propose to understand a set of conditions that through their normative fixing determine the interconnection of permissions and prohibitions applicable to the right status of mediation actors in order to protect and protect their rights, freedoms and interests, and prevent their unlawful violation. As the main restrictions that exist in the field of mediation today, the following can be called: regarding the category of legal conflicts in relation to which mediation may be applied (impossibility of concluding an agreement on reconciliation); regarding time limits for mediation; associated with the acquisition of a person's legal status of the mediator (the legal personality of the mediator); concerning the functioning of the mediator professional secrecy institute.

Keywords: restriction; sphere of work; mediation; legislation; protection; rights; freedoms; interests; subject of legal relations.